

Baba Dica și protoparcagiii Bucureștiului

de Cătălin Nae

E ceva ce nu găsești? Vino la Vitan Bârzești. Așa zicea o vorba pe-aici. Una din vechile mahalale ale orașului, înfiptă bine în partea de răsărit a capitalei. Privit de sus, locul arăta ca un punct nevralgic al Bucureștilor, cu multă forfotă și agitație continuă, iar un zoom-in ne-ar aduce tot mai aproape de lumea pestriță și agitată care se perindă pe aici în fiecare zi.

Scroll, zoom, tot mai jos și te-ai trezit cu picioarele pe pământ, pe lângă Piață Bobocica. Stânga-dreapta te pierzi cu privirea în aglomerația poetică de pe Calea Vitan, care duce cât vezi cu ochii. În față, rândul impunător de blocuri comuniste termo-izolate și date cu spoială de primăria sectorului 3, că să pară mai moderne. În schimb, dacă privești înapoi, vezi că e mai aerisit și pornești într-acolo. Ești purtat de briza și de traficul pietonal către cartierul de case. Târgul Vitan e mai aproape chiar și decât un Mega Image, ceea ce nu-i treaba ușoară. Ai ajuns la cele câteva străduțe perfect drepte, aranjate paralel, cu precizie de armata. Poate nu întâmplător sunt și numite în ordine, în funcție de gradul milităresc: Strada Soldat, Strada Locotenent, Strada Sergent. Și numele de rigoare.

Pe aici, pe la o poartă metalică și rece, vișinie și opacă, a ieșit o femeie în vârstă, să tot aibă spre 80 de ani. E curioasă să știe ce se mai întâmplă, e obișnuită să cunoască zumzetul străzii. Ea este baba Dica, așa o poreclește lumea și e cunoscută mai de toți de prin zona. Doar părul grizonat și ridurile de pe față te lasă să intuiești vârsta, altfel e agilă și perspicace și nu trădează cele aproape opt decenii care au avansat odată cu ea. O salută în trecere, respectuos, un domn care pedalează încetișor, și cară un sac voluminos cu cine-știe-ce legat bine de portbagajul bicicletei - probabil vreun vecin. Mă invită în curte după ce vede că e destul de liniște pe stradă și una-două mă trezesc cu un șpriț în față, pe masa din curte.

Când eram prin '94 – '95, atunci viață! Înnebunise lumea maică. Tot românul disperat să facă un ban, din orice, te miri ce. Venea băieții ăștia în fiecare zi aici la târg cu mașinile să le vândă. De peste tot lumea, nu numa' din București. Da' la târguială, cum îți e norocul, mai rar să vinzi din prima. Și stătea cu zilele, stătea și câte-o săptămâna până să vândă, de ajungea să ceară la jumate din cât voia la început. Amărăți oamenii, n-avea bani să doarmă la hotel, că așa nu mai rămânea cu niciun ban. Dormea prin mașină până o vindea și după aia pleca cu trenu ba la Brașov, ba la Focșani, venise unu' taman de la Suceava. Și am zis să-i țin la mine, să nu se mai chinuie să doarmă în mașină. Mai mult de milă, că nu puteam să le cer bani. Da' la urmă era fericit omul când îi ieșea afacerea și îmi lăsa și mie ceva, că nu-i nici românul nenorocit. Și uite-așa mi s-a dus vorba, de la unu' de la altu' că le port noroc la oameni și dacă stă la mine vinde și repede și bine.

Mai era și băieții de pe-acea din București – ăștia mai derbedei, dar băieți de treabă și ei până la urmă. Cică să nu mai dea banii pe benzină, lăsa și ei mașina aci la mine în curte și venea a doua zi și o trăgea peste drum la târg și noaptea iar venea în curte și tot așa. Da nu stătea mult că vindea repede, le purtam eu noroc. Se mai întorcea peste câteva luni cu alte mașini, da' era tot timpul curtea plină cu alți oameni. Și-apoi dacă am văzut cum merge treaba, i-am mobilizat pe toți din familie: pe băiatul meu care atunci n-avea meserie, pe noră-mea, pe nepoți, pe toată lumea că doar stăteam toți în aceeași casă. Numa bărbate-miu a scăpat să nu-i fiu șefa că el s-o prăpădit la '89 săracu'. Țineam și câte 8-9 mașini odată în curte și toată lumea avea ceva de făcut. Păi noi din proprie inițiativă le spălăm, le curățăm, să lucească și când venea proprietarul se uita crucit, da' îi plăcea și mai lăsa și ei un bacșiș. Cică "Bravo baba Dica, dacă nici acuma nu vând mașina, mă întorc cu ea la neamtu ăla și-i cer banii înapoi".

Și se încredea și băieții ăștia în noi, că a văzut cu suntem oameni serioși, ne lasă cheia de la mașină, le duceam noi la târg, și mai luam un ciubuc. Asta micu, Viorel, nepotelu', pe o mașină dintr-asta a învățat să conducă. Era dat dracu'. Avea 10 ani, da' și el le mai mișca

prin curte. Nici nu-i vedeai scăfârlia la volan, da' se descurca bine. I-a zgâriat-o o dată la un domn, dacă nu și-a luat o bătaie atunci...pe el l-am pus atunci să frece vopseaua până nu s-a mai cunoscut nimic. Da' s-a învățat minte. Îi plăceau mercedezurile de le aducea băieții la noi că aveau steaua aia în frunte, pe capotă. A și dat unu' o dată vină pe el că i-a furat steaua, da' nu știu să fi luat-o el, oricum n-am aflat, că îi dădeam iar bătaie.

În prezent, în bătătură la baba Dica își fac veacul niște găini care gonesc libere prin curte, Bobiță – un câine destul de pleoștit care stă legat și vreo două pisici care mai mișună de colo-colo. Curtea e pavată și ar putea fi și acum o parcare bună pentru o mână de mașini dar nu mai vine lumea și nici nu mai e cum era mai demult. Parcă era mai deschisă și mai încrezătoare. Acum e mai șovăielnică și mai taciturnă, parcă și-ar fi epuizat resursele astea atunci în anii '90 când porniseră cu hotărâre spre un drum nou și necunoscut. Și baba Dica zice că parcă era mai frumos atunci, parcă și cu ceva tristețe în suflet, gândindu-se și că băiatul ei și-a luat familia și a plecat acum în Vest, taman spre țările de unde veneau mașinile pregătite pentru târg. Acum a rămas singură, de unde era obișnuită să fie înconjurată mai mereu de atâta lume.

Intermezzo cu Cristi de la benzinărie

Bate la poartă cineva și imediat intră în curte ca și cum ar fi de-al casei. E un băiat pe la vreo 35 de ani, mai îndesat, cu o privire jucăușă, și pus pe vorbă. Mai vine pe aici pe la vecina lui de alături și îi mai face unele cumpărături. O face așa "că doar suntem vecini" și știe și să se lase cinstit la urmă cu un pahar – două. El lucrează la un OMV, lângă Gara de Nord, pe schimburi, și se strecoară destul de repede prin trafic pe scuterul lui. Pe unul dintre ele adică, ăsta mai nou, că pe cel vechi îl are pus la vânzare, la fel ca și bicicletele pe care le-a colecționat de câțiva ani. Vrea să strângă bani și să își ia un motor mai serios și să mai meargă iar pe drumuri mișto cu el. *Ai fost vreodată pe Transalpina? Acolo să mergi cu motocicletă și nu-ți mai trebuie nimic. Păi eu nu mă satur de țară asta la cât e de frumoasă.*

M-am plimbat mult, cam optzeci la sută am văzut din România. Toată lumea vrea acum să plece în concediu numa la Veneția, la Londra, la Paris. Nu s-ar mai duce lumea în Maramureș, ce frumos e acolo, sau pe lângă Dunăre să mergi cu motoru' primăvara așa nici prea încet, nici prea tare, că să simți momentu' ăla, să nu treacă pe lângă ține prea repede.

Ne mai umple baba Dica un pahar de fiecare. Ei nu își pune că nu bea, dar vinul îl face în fiecare toamnă, ca pe vremuri, din vița-de-vie pe care o are în spatele casei. Trei rânduri de vie, cât să umple un butoi și să mai servească din el lumea în timpul anului. Bobiță mârâie la pisica vărgată care i-a mirosit mămăliga și se apropie cu pași mărunți de castronul lui. El e burdușit, nici nu mai mănâncă ce i-a rămas, dar nici la alții parcă n-ar da. Legea junglei, felinele să mai rabde.

Începe Cristi să-mi povestească despre cum le mai dă cafeală câteodata amarâților de pe lângă gară. *Aveam probleme mai demult cu aurolacii de-acolo, că veneau la noi la benzinărie, dădeau târcoale, cerșeau la clienții noștri, dădeau să ciordească de la noi. Nu era bine. Până l-am prins pe unu din ei odată. Era la vreo douăj' de ani, a furat din magazin. Păi dacă nu l-am luat odată pe sus cu colegu meu Vali, l-am băgat în camera din spate, i-am dat bătaie, și l-am lăsat acolo în întuneric câteva ore. După ce i-am dat drumu să plece, nu l-am mai văzut să se apropie, niciunu n-a mai venit. Venise odată la noi la benzinărie un american, era prieten cu unu' de-al nostru. Se-așează la masă și întreabă "Da ce-i aici peste gard?" Zic "Aurolacii". Se uită, mânca-ți-aș gura ta, la ei acolo și dintr-o dată l-a bufnit plânsu' că cică el n-a mai văzut niciodată așa ceva, că i-a și prins direct când se injectau, mă. S-a dus imediat la farmacie, și le-a luat medicamente, pansament, le-a luat de toate.*

Am mai aflat de la Cristi că el nu mai ascultă manele că s-a plictisit de ele, doar așa dacă se nimerește pe la vreo petrecere. Acum merge la operă. Din curiozitate, că el vrea să le testeze pe toate, să știe. A fost plecat în Germania să lucreze la vie, de la tăiat până la

cules, la tot, și zice că fac vinuri mai bune acolo decât la noi.

Baba Dica îl conduce pe Cristi la poartă și îl bate pe spate în semn de mulțumire pentru pachetul pe care i l-a adus. Ca să nu rămân mai mult decât se cuvine, mă scuz și eu că se lasă întunericul și nu am far la bicicletă, așa că o iau spre casă. Trec iar pe lângă Târgul Vitan și în timp ce pedalez simt cum plutește în aer un miros de scovergi venind de pe la vreo casă. Câtă lume mai dospește azi în casă aluatul ăla de cocă, pe care să-l prăjească apoi în ulei și să-l pudreze la sfârșit cu zahăr? Ajung în locul de unde pornisem. Mă uit mai atent și văd că era și un Mega Image totuși mai aproape decât târgul. Era express și nu-l văzusem.

FIN.